

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 741

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

191

C O D I C E S

192

verba in edit. *Romana* horum Commentariorum 1564. p. 241. occurunt. Recepta esse pariter in *Biblioth. PP. Lugd. T. VI. col. 939.* pertinereque ad autorem *Britannum*, et fortassis ipsum *Bedam* jam alio loco monuimus.

LXXXVIII. VI.C.9.

¹³⁵ Codex membraneus lat. Sec. XII. Folior. 191. f. partim per duas columnas, partim lineis longis probe exaratus, rubricisque distinctus et bonae notae, qui olim ad Coenobium S. Georgii in Weltenburg O. S. B. in Bavaria pertinuit, ut fol. 140. notatur, continet sequentia: I. *Ven. Bedae Angli Presb. Scriptoris Sec. VIII. Expositionem Allegoricam in Esdram et Nehemiam. Fol. 1.* pictura linearis exhibetur Cyrus Rex Persarum populo Dei redditum in patriam indulgens. Pag. 2. *Incipit Prefatio venerabilis bede presbiteri super librum ezdræ. hoc exordio: Eximius sacre interpres ac doct̄or scripture hieronimus &c.* Praefationem excipiunt Summaria Capitum XXXVI. quae nobis deinceps sine divisione in *Libros* decurrunt, et collata cum editis T. IV. Opp. *Beda Colon. 1678. a col. 348. f.* integerrima sunt. Initium: *Cunctis legentibus liquet domum sive templum dei &c.* Finis: *Memento mei deus meus in bonum. Amen.*

II. fol. 69. *Hrabani Mauri ex Monacho O. S. B. Archiepiscopi Moguntini, Scriptoris Sec. IX.*

Commentaria in Libros Machabaeorum. Praecedunt Literæ binae. Prior: *Epistola Rabani ad Ludovicum regem. Domino excellētissimo. et in cultu christiane religionis strenuissimo Ludowico regi rabanus uilissimus seruorum dei. in domino dominorum perpetuam optat salutem. Cur sim promptus animo &c.* Deest huic Epistolæ ultima clausula: *Divinitas Domini nostri &c.* Altera: *Item alia epistola Rabani ad Geroldum Archidiaconum. Reuerentissimo et omni honore dignissimo geroldo sacri palatii archidiacono. rabanus uilis seruorum dei seruus in christo salutem. Memini me in palatio uanganionum ciuitatis constitutum &c.* Post has Epistolæ: *Incipit expositio Rabani super librum machabeorum; absque divisione in Capita: Et factum est, postquam percussit Alexander &c. Initium libri machabeorum simile est principio libri ezechieli &c.* Finis totius Expositionis: *Ut in tercia decima die et in quarta decima mensis adar habite. pariter iungerentur.* Per errorem subscriptum est: *Explicit Liber Tercius.* Habentur quidem Commentaria isthaec in Opp. *Rabani Colon. editis T. IV. 1626. a p. 380. f.* sed longe sincerior et plenior est lectio in nostro Codice, atque, ut obiter aliquid decerpamus, ubi *Colon. p. 388. E. habent: æternæ vitæ præmia — adipisci compescunt, noster concupiscunt.* Et paulo post *F. Colon. Fidem quotidie — dolose suggestit; noster Idem;* est enim sermo de *Sathana. Colon. in fine*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 741

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

193

HERMENEUTICI.

fine L. I. anni quingenti nonaginta mille ducenti, noster anni mille centum duo. Colon. p. 417. E. in comperto annorum, noster in computu &c. Ut adeo Codex hic neutiquam negligendus sit illis, qui incliti hujus Popularis nostri Scripta prelis denuo subdere meditabuntur.

III. fol. 140. Ejusdem Commentarius in Libros Judith et Esther. In Editione Operum Colon. T. III. p. 243. praecedit sat mendosa Praefatio carmine hexametro. Hujus loco Exemplar nostrum in fronte gerit, quod sequitur: *Prologus Rabani in Librum Judith. Domine Electe et Merito Magnae Pietatis ab omnibus uenerande atque amande Judith Auguste. Rabanus seruorum dei seruus. eternam in Christo supplex optat salutem. Juditha haec est Guelficae Stirpis Heroina, secunda Ludovici Pii Imp. Conjux, quae 819. in illius torum venit, et Carolum Calvum enixa a prioris tori prolibus, privignis suis, Lothario, Ludovico et Pipino plurimum exercita obiit 843. A scriptoribus quibusdam horum Principum partibus addictis graviter incusata, ab aliis contra defensa est, ut compendio habes in Gundlingianis P. VII. p. 98. Posterioribus jam accedat Rabanus noster; sic enim eam adloquitur: Cum celsitudo magnitudinis vestre atque largitio benignitatis que non solum amicis sed etiam inimicis ab ipsis domini ore instructa prodeesse didicit, plurimos faciat sibi deuotos. nos etiam quantulacunque pars ple-*

Denis Codd. ms. theolog. Bibl. Palat.

194

bis a deo uobis commisse sub pietate uestra degentes deuotum cogitamus uobis exhibere obsequium. Qui licet non simus censu pretiosarum opum locupletes. tamen studio sacrarum orationum non sumus omnino uacui. quas incessanter cottidie deo pro uobis uestroque domino simul ac sobole offerimus. Haec itaque ante annum 840. Ludovici Pii emortualem scripta sunt. De cetero quia uos comperi laudabili excellere ingenio. et sanctorum mulierum quas sacra scriptura commemorat uirtutes ac studium in bono opere imitari. non frustra arbitratu sum quarundam illarum hystoriam — uestro nomini dicare atque transmittere. Judith. uidelicet atque bester. quarum unam coequatis nomine. alteram dignitate. Ab earum victoriis infert: sic et nunc uestra laudabilis prudentia que iam hostes suos non parua ex parte uicerat — cunctos aduersarios suos feliciter superabit. Adhuc ergo in agone consistitis. ac ideo necesse est, diuinum implorare auxilium. ut qui suo sanguine mortem uicerat — in certamine istius mundi ueram uobis uictoriam pariat. — Accipite ergo iudith omonimam uestram castitatis exemplum — Hester quoque similiter reginam. regina in omni pietatis et sanctitatis actione imitabilem uobis ante oculos cordis semper ponite &c. Dedicationem hanc, quam a Pet. Franc. Chiffletio acceptam Sec. IV. Actor. O. S. B. P. II. p. 42. publicavit Mabillo-nius, excipit Capitum Elenchus, et ipse Commentarius hoc litera quadrata initio: Arfaxat Itaque

N

Rex

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 741

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

195

C O D I C E S

196

Rex Medorum &c. Quidam querendum putant &c. Integer est, ut in editis, et fertilis bona lectionis.

Succedit ei fol. 167. p. 2. *Commentarius in Librum Esther* praenotatus rubro: *Incipit Prologus in librum Hester. regine.* Prologus hic ad Reginam anonymam, quam supra *Juditham* esse vidimus, habetur etiam in edit. *Colon. T. III. p. 279.* uti et *Capitum Index.* Opus ipsum minio nobis inscriptum est: *Incipit liber Hester que mysticat ecclesiam. reie&a synagoga.* Integrum est et ipsum, multumque ad emendanda edita conferre potest. Ita, ut aliqua delibem, in *Prologo* legit *Colon. obelo prænotata,* Noster, ab ipso interprete *obelo prænotata.* *Colon. ad liberandas,* Noster, *ad releuandas calamitates.* C. I. *Colon. Ezram et Mennam,* Noster, *Ezram et Neemiam.* *Colon. bunc Assuerum esse Artaxerxem vocatum;* *regnauit quoque &c.* Noster, *bunc assuerum esse Artaxersem qui cognominatus est memnon darii et parisatidis filium.* hic ab hebreis *assuerus.* et a LXX. interpretibus artaxereses uocatur. *regnauit quoque &c.*

IV. fol. 184. rubro *Incipit expositio uenerabilis bede presbiteri in librum tobie.* Initium litera quadrata: *Liber Sancti Patris Nostrri Tobie.* et in superficie littere salubris patet legentibus &c. Finis: *Credo uidere bona domini in terra viventium.* *Explicit expositio libri Sancti Tobie.* Extat T.

IV. *Opp. edit. Colon. 1688. col. 347. f.*

In hoc Codice ad fol. 139. plures olim *Notae chronologicae* legebantur, quae nunc omnes amputatae sunt, relicta hac unica integra: *Anno domini Mill. CC. XXX. I. iubente clam imperatore friderico. occisus est Ludewicus. dux bavarie. ab ignota persona cultello transuerberatus.* Factum id 15. Nov. in ponte *Kelheimensi.* *Henricum filium Regem Rom. commendaverat Imperator Ludovico,* qui cum in Patrem insurgeret, consilii particeps habitus fuit *Ludovicus.*

LXXIX. IX. 19

Codex membraneus lat. Sec. 504 XIII. Folior. 263. 4. nitide scriptus, flavoque colore pernotatus est Expositio Libri Job compendiaria, cuius Prologus incipit: *Inter multos sepe queritur, quis libri beati job scriptor habeatur. Sed hoc superuacue queritur, cum auctor libri Spiritus Sanctus fideliter credatur &c.* Et ipsum Opus: *Ver erat in terra bus nomine job. Job dolens et bus consiliator dicitur &c.* Definit: *et erga futura spes. et erga preterita fides ligat.* Autorem ignotum *Gregorii M. Moralia in Job deflorasse,* in propatulo est. Commentarium hunc fol. 243. ipse Liber Job excipit. Ad cuius calcem: *Amen. Explicit liber Job.*

LXXX.